

หัวข้อวิจัย	การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูหลวง จังหวัดเลย โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม
ผู้ดำเนินการวิจัย ที่ปรึกษา	นางสาวพรารัษมา ศรีระทุ ดร.แขก บุญมาทัน ว่าที่ร้อยตรีสุรพล ประสมทรัพย์ นายชัยณรงค์ ดุจดี้ม
หน่วยงาน	หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว โรงเรียนการท่องเที่ยว และการบริการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ปี พ.ศ.	2560

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูหลวง จังหวัดเลย โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ด้วยระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Develop) 4 ขั้นตอน คือ 1. การวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยใช้แบบสอบถามกับนักท่องเที่ยวจำนวน 139 คน และพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว ผู้นำการท่องเที่ยว จากเจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูหลวง จังหวัดเลย จำนวน 14 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ 2. การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยใช้การประชุมกลุ่มกับเจ้าหน้าที่ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของเส้นทางการท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว ผู้นำการท่องเที่ยว และทำการยืนยันเส้นทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนกับเจ้าหน้าที่โดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ จากนั้นนำข้อมูลมาจัดทำเส้นทางการท่องเที่ยว 3. ทดลองใช้ด้วยแผนการวิจัยแบบ One-Shot Case Study กับนักท่องเที่ยว จำนวน 20 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจ 4. การพัฒนา โดยจัดประชุมกับเจ้าหน้าที่เพื่อศึกษาปัญหา/อุปสรรคและปรับ/พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวให้เหมาะสมสอดคล้องกับการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น

ผลการวิจัย พบว่า

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 20-30 ปี อาชีพ รับราชการ มีรายได้ อยู่ระหว่าง 20,001 - 30,000 บาท และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีเดินทางมากับกลุ่มเพื่อน ในวันเสาร์-อาทิตย์ โดยใช้เวลามา 2 วัน สาเหตุที่เลือกมาท่องเที่ยวคือ ดอกกุหลาบ พันธุ์ไม้ ป่าไม้ กล้วยไม้ป่าและ อากาศดี สิ่งที่นักท่องเที่ยวประทับใจมากที่สุดคือ กล้วยไม้ ดอกกุหลาบแดง ดอกกุหลาบขาว และการบริการของเจ้าหน้าที่ เมื่อพิจารณาความแตกต่างของข้อมูลพื้นฐาน พบว่า นักท่องเที่ยวที่มี เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน วุฒิการศึกษา ลักษณะการเดินทาง จำนวนวัน แตกต่างกันมีความต้องการเส้นทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูหลวง จังหวัดเลย ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ยกเว้นระยะเวลาแตกต่างกัน มีความต้องการเส้นทางการท่องเที่ยว ไม่แตกต่างกัน

เส้นทางการท่องเที่ยว ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูหลวง จังหวัดเลย พบว่า มี 3 เส้นทาง คือ

1. ลานสุริยัน
2. เส้นทางศึกษาธรรมชาติ
3. แปกดำ และจากผลการตรวจสอบเส้นทาง พบว่า เส้นทางที่ 1 และ 2 มีความเป็นไปได้ในการจัดเป็นเส้นทางเดินท่องเที่ยว

ผลการทดลองจัดการท่องเที่ยวตามเส้นทาง พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 20-30 ปี และ 41-60 ปี รัฐบาล ได้รับเงินเดือนระหว่าง 30,001 - 40,000 บาท วุฒิปริญญาโท มีความพึงพอใจต่อเส้นทางท่องเที่ยวในภาพรวม รายด้าน และรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความแตกต่างของข้อมูลพื้นฐาน พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ช่วงวัน และระยะเวลาแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อเส้นทางท่องเที่ยว ทั้งภาพรวม รายด้านและรายข้อไม่แตกต่างกัน ยกเว้นอาชีพ รายได้/เดือน ลักษณะการเดินทางแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อเส้นทางท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการประเมินความเป็นไปได้ พบว่า มีความเป็นไปได้ใน 2 เส้นทาง และมีสาระที่เพิ่มเติมเกี่ยวกับเส้นทางคือ เปลี่ยนอายุนักท่องเที่ยวจาก 10 ปี เป็น 3 ปีและเปลี่ยนเวลาเข้าจาก 7.00 น. เป็น 8.00 น

สรุป เส้นทางท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูหลวง จังหวัดเลย โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม 2 เส้นทาง คือ เส้นทางที่ 1 ลานสุริยันระยะทาง 1.7 – 1.8 กิโลเมตร เส้นทางที่ 2 เส้นทางศึกษาธรรมชาติผาช้างผ่าน – รอยเท้าไดโนเสาร์ ระยะทาง 4.8 กิโลเมตร